

OLEJ PALMOWY - FAKTY

© Aaron Gekoski / WWF-US

Czym jest olej palmowy:

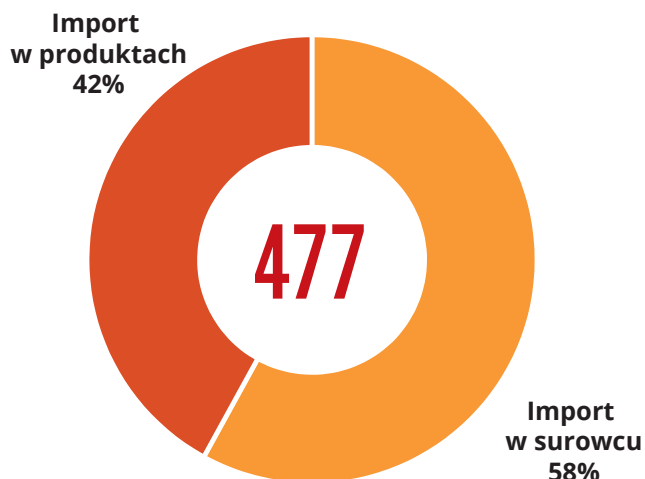
Palma olejowa (*Elaeis guineensis*) wytwarza dwa rodzaje olejów: surowy olej palmowy (CPO) (ang. crude palm oil) pochodzący z włóknistego mezokarpu, oraz surowy olej pochodzący z ziaren palmowych (CPKO) z pestek (ang. crude palm kernel oil). Oba oleje pochodzą z tego samego drzewa, różnią się od siebie właściwościami fizykochemicznymi. Dla uproszczenia, oba oleje produkowane przez palmę olejową są ujęte pod wspólną nazwą: olej palmowy.

O użyciu oleju palmowego lub jego pochodnych mogą świadczyć m.in. oznaczenia: tłuszcze CBE i CBS • emulgator E471 • mirystynian izopropylu • kwas palmitynowy • stearynian glicerolu • stearynian sorbitolu • alkohol cetylowy • palmitynian askorbilu • octan tokoferylu • alkohol stearylowy • alkohol oleilowy i oktyldodekanol • oleinian i stearynian sorbitolu • palmtynian etyloheksylu.

PRODUKCJA ŚWIATOWA I IMPORT DO EUROPY (W TYM POLSKI):

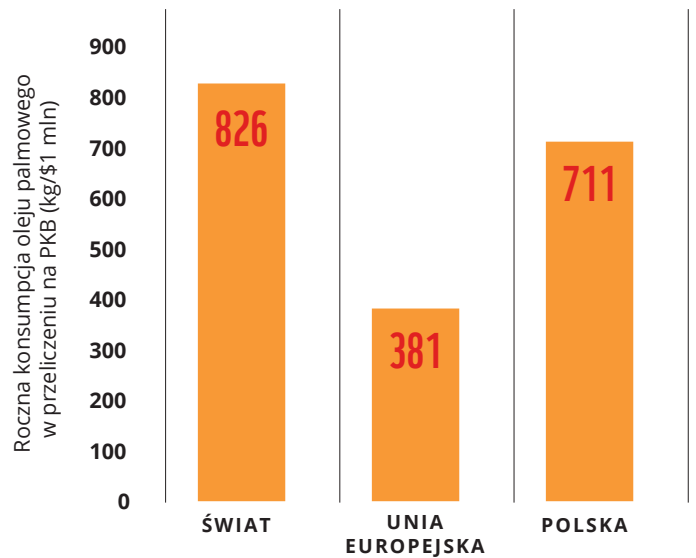
- **73 mln ton** – roczna światowa produkcja oleju palmowego (2018)
- **ponad 80%** światowej produkcji – odbywa się w **Indonezji i Malezji**
- rynek oleju palmowego w Polsce obejmuje zarówno **olej importowany w postaci surowca**, jak i **olej zawarty w gotowych produktach** importowanych do kraju
- **280 tys. ton** – tyle oleju palmowego w 2019 roku trafiło do Polski **pod postacią surowca**, a **202 tys. ton w produktach**
- **477 tys. ton*** - całkowita ilość oleju palmowego, która została zaimportowana na nasz rynek w 2019 r.

*nie uwzględniając eksportu

Szacowana wielkość importu oleju palmowego do Polski w surowcu i w produktach, dane za 2019 r.

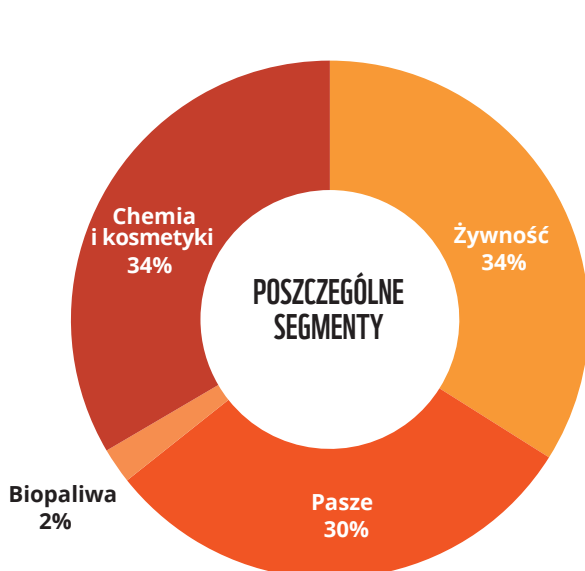
- olej palmowy **trafia do Polski przede wszystkim z Niemiec oraz Holandii**. Import bezpośredni z Malezji i Indonezji jest w Polsce marginalny (poniżej 1 %)
- większość** oleju palmowego w Holandii i Niemczech pochodzi z plantacji palmy olejowej prowadzonych na terenach **Indonezji i Malezji**, więc można założyć, że olej, który trafia do Polski pochodzi z tych dwóch azjatyckich państw
- 150%** – o tyle **wzrósł import oleju palmowego do Polski w postaci surowca od 2004 roku**; wzrost ten jest proporcjonalny do wzrostu importu olejów rzepakowego, kokosowego i sojowego razem wziętych. Można więc wnioskować, że popyt na olej palmowy był wynikiem **wzrostu zapotrzebowania na oleje w ogóle** i nie wynikał ze zwiększonego zapotrzebowania na ten konkretny rodzaj oleju
- Polska stanowi dużą siłę napędową konsumpcji oleju palmowego w Unii Europejskiej**. W przeliczeniu na produkt krajowy brutto Polska znalazła się zdecydowanie powyżej średniej konsumpcji unijnej, jednak poniżej średniej światowej
- 711 kg** – taka jest średnia roczna konsumpcja oleju palmowego w Polsce w przeliczeniu na jednostkę PKB w 2017 roku, wobec średniej unijnej wynoszącej **381 kg**

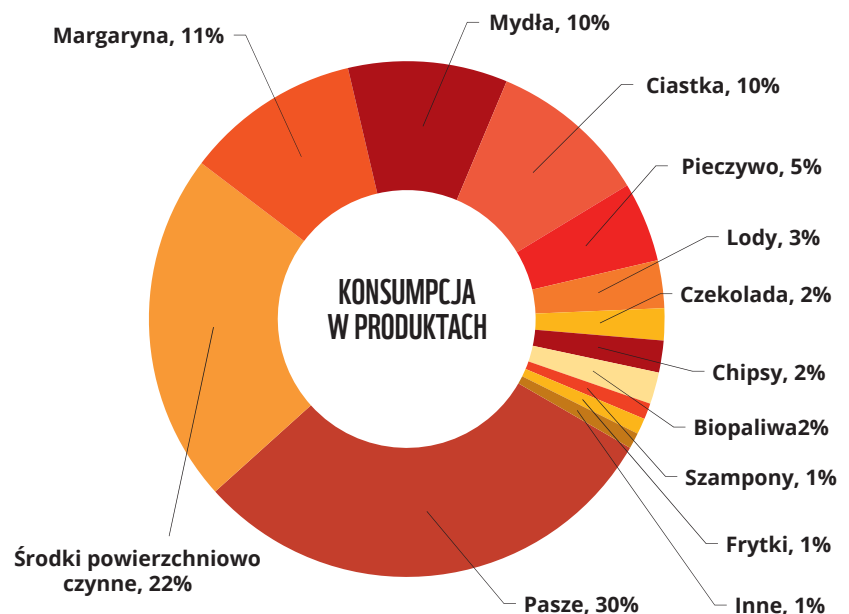
Średnia roczna konsumpcja oleju palmowego w przeliczeniu na jednostkę PKB

ZASTOSOWANIE OLEJU PALMOWEGO W POLSCE

W Polsce **żywność, w tym pasze**, szacowana jest na **64%** całości rynku, natomiast **zastosowania przemysłowe** (mydła, środki powierzchniowo czynne i środki do pielęgnacji włosów) to **34%** rynku

Zastosowanie oleju palmowego w poszczególnych segmentach w Polsce, 2017

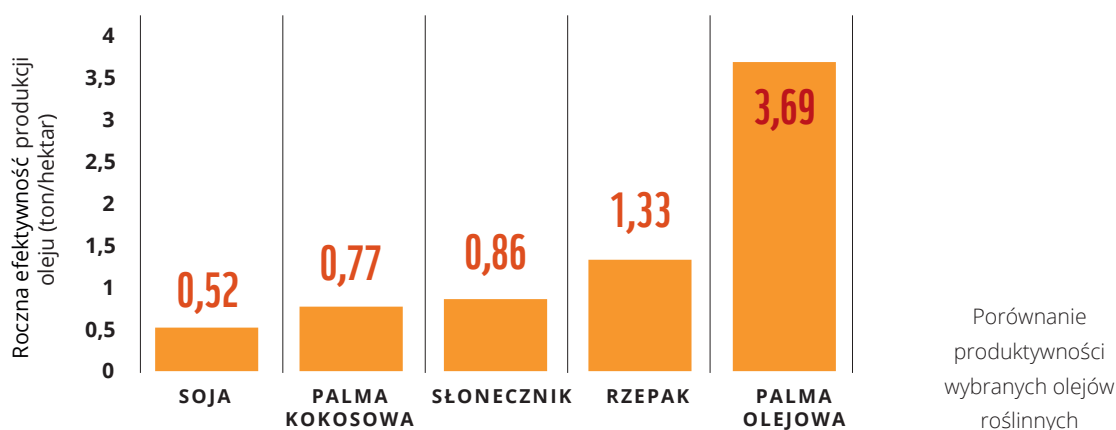

Zestawienie danych o konsumpcji oleju palmowego w produktach w Polsce (dane szacunkowe, 2017)

W przypadku **importu w produktach** do Polski największa ilość oleju palmowego znajduje się w **chemii – 68%**, podczas gdy **28% stanowi żywność i pasze** dla zwierząt, natomiast biopaliwa to zaledwie 4% importu oleju palmowego w produktach

INNE OLEJE ROŚLINNE

- **teoretycznie alternatyw** dla oleju palmowego jest wiele: olej rzepakowy, olej słonecznikowy, olej sojowy, oliwa z oliwek, olej kokosowy, oleje jojoba i jatrofa, masło kakaowe, olej z glonów, masło shea, wosk pszczele czy olej powtórnego obrotu
- lista potencjalnych substytutów może być zredukowana do **4 rodzajów oleju**, których produkcja odbywa się na masową skalę i które są powszechnie stosowane jako składniki w produktach, czyli do oleju **rzepakowego, sojowego, słonecznikowego i kokosowego**
- oprócz **wielu różnic we właściwościach fizykochemicznych** (np. punkt dymienia czy topnienia) lub smakowych, znaczące są różnice w **efektywności produkcji**

- całkowite zastąpienie oleju palmowego w Polsce wiązałoby się z bardzo **niekorzystnymi zmianami związanymi z zagospodarowaniem łąd**, ale również ze **zwiększonymi emisjami dwutlenku węgla**
- w **scenariuszu całkowitego zastąpienia oleju palmowego w Polsce**: produkcja czterech substytutów oleju palmowego wymagałaby ponad **czterokrotnego zwiększenia areалу produkcyjnego**

Olej palmowy
120 596 ha

OBECNA
SYTUACJA

Olej
rzepakowy
76 118 ha

Olej sojowy
130 508 ha

Olej
słonecznikowy
94 433 ha

Olej kokosowy
247 062 ha

SCENARIUSZ ALTERNATYWNY

Wizualizacja scenariusza zastąpienia oleju palmowego w kontekście powierzchni uprawnej

- alternatywny scenariusz bazujący na **użyciu oleju rzepakowego we wszystkich możliwych zastosowaniach** również **nie wydaje się korzystny** z punktu widzenia ochrony środowiska
- **zastępowanie niecertyfikowanego oleju palmowego przez certyfikowany wydaje się być słusznym krokiem** w walce z negatywnymi skutkami upraw tego surowca na środowisko
- po stronie producentów nie wymagałaby ona drastycznych zmian w procesach produkcyjnych. **Pozytywny efekt** takiej zmiany miałby duże znaczenie **dla środowiska i dla ludności krajów producenckich**
- **86% oleju palmowego** importowanego do Europy **pochodziło ze źródeł certyfikowanych w 2019 roku**. Na poziomie całego rynku, **udział oleju palmowego certyfikowanego w Polsce szacuje się na 55%**

James Morgan / WWF-International

PODSUMOWANIE I REKOMENDACJE:

- przez wiele lat **plantacje palmy olejowej były tworzone w sposób niezrównoważony, co przyczyniło się do wycinki tysięcy hektarów lasów tropikalnych**, służących jako schronienie dla licznych gatunków zwierząt. Wzmoczona produkcja oleju palmowego, mająca na celu maksymalizację zysków, doprowadziła do znacznego zubożenia różnorodności biologicznej w rejonach świata, gdzie plantacje palmy olejowej zajmowały duże przestrzenie – głównie w Indonezji i Malezji.
- **stale wzrastający popyt na oleje roślinne jest niewątpliwie problematyczny** z punktu widzenia światowej gospodarki i ochrony środowiska
- **produktywność** oleju palmowego jest jego niewątpliwym **atutem** i próby całkowitego **zastępowania** go innymi olejami roślinnymi mogą mieć **negatywne skutki dla środowiska**
- **olej palmowy ma wysoką produktywność w przeliczeniu na hektar**, w związku z czym zastąpienie go wzmoczoną produkcją innych typów olejów roślinnych, takich jak olej słonecznikowy, rzepakowy, kokosowy czy sojowy, wymagałoby wygospodarowania dodatkowej powierzchni rolnej, często w krajach o wysokiej różnorodności biologicznej. **Zwiększone zapotrzebowanie na nowe arealy pod uprawę wiązałoby się ze znacznym wzrostem emisji dwutlenku węgla oraz kolejnymi zmianami w środowisku.**
- działania rządów i organizacji pozarządowych powinny się skupić na **zmniejszaniu konsumpcji wszystkich olejów**, zarówno roślinnych, jak i zwierzęcych, a także nakładaniu na **producentów obowiązku korzystania z oleju z certyfikowanych źródeł**
- **certyfikowany olej palmowy (CSPO)** o takich samych właściwościach fizykochemicznych oraz tych samych zastosowaniach co niecertyfikowany ma zdecydowanie **mniejszy negatywny wpływ** na światową różnorodność biologiczną, a także zmianę klimatyczną

Skontaktuj się z nami:

Magdalena Wieczerzyńska

Starsza specjalistka ds. komunikacji

+48 609 229 225 | mwieczerzynska@wwf.pl

Marta Grzybowska

Specjalistka ds. Zrównoważonej Gospodarki

+48 785 881 068 | mgrzybowska@wwf.pl

Odwiedź nas na wwf.pl/ekonsumpcja

Źródła danych

- Raport z badania poziomu certyfikowanego oleju palmowego w Polsce, Frost & Sullivan dla Polskiej Koalicji na rzecz Zrównoważonego Oleju Palmowego, 2020
- Wpływ użytkowania oleju palmowego w Polsce na globalne środowisko naturalne i analiza możliwości jego zastąpienia przez inne oleje roślinne, Frost & Sullivan, 2019
- Sustainable palm oil in Europe 2019

Naszą misją jest powstrzymanie degradacji środowiska naturalnego i budowanie przyszłości, w której ludzie będą żyć w harmonii z naturą.

razem możemy więcej

wwf.pl